

Persaankondiging

‘SPHERES’ - in nieuwe sferen met hedendaagse componisten

Het is wijs om af en toe de tijd op nul te zetten om onszelf te ontstijgen. Tijdens een concert flitst veel door uw hoofd, maar bij momenten wordt u bevrijd door aangrijpende schoonheidsmomenten. Ontsnappen, verpozen en bezinnen kan je best met Arvo Pärt, Ola Gjeilo, Morten Lauridsen, Kurt Bikkembergs, John Tavener en Edward Elgar.

Cultuurwerking ‘Oekene Inviteert’

Arvo PÄRT (1935) is door de luisteraars van de klassieke VRT-zender Klara in 2020, 2021 en 2022 de componist Arvo Pärt met 'Spiegel im Spiegel' op de eerste plaats in de Klara Top 100 gestemd. In Estland geboren experimenteerde hij op de onderste en bovenste registers van een oude familie piano, waarvan het middelste register stuk was.

Reeds tijdens zijn studiejaren haalde Pärt zich de wrevel van de Sovjet-autoriteiten op de nek omdat hij “te open stond voor buitenlandse invloeden”. Niettegenstaande slaagden de autoriteiten er niet in slaagden om eenduidig te definiëren wat er in zijn muziek wat en niet toelaatbaar was, kreeg hij toch grote prijzen. Met *Credo*, dat hij in 1968 uitbracht, schreef de diep gelovige Pärt zijn eerste openlijk religieuze compositie, wat resulteerde in een officieuze censuur. Afgeremd door die censuur en tegenwerkingen van het communistische regime, componeerde Pärt tot halverwege de jaren '70 nog amper. In de plaats daarvan richtte hij zich meer op de studie van middeleeuwse en renaissance muziek, waar de typische polyfonie uit die periode zijn aandacht trok. Bevrijd van de regels en censuur van Sovjet-autoriteiten keerde hij terug naar Estland en kon Pärt zich eindelijk ongeremd richten op de verdere ontwikkeling van zijn eigen stijl en composities.

Pärt's vroegere werk sluit aan bij de neo-classicistische stroming waar onder meer Prokofiev en Bartok de grootmeesters waren. Door zijn interesse in middeleeuwse gezangen en renaissance polyfonie besloot hij echter terug te keren naar een muziekvorm met minder franje. Hierdoor sloot hij niet alleen aan bij de minimalistische stroming, hij bracht binnen die stroming ook een eigen genre op gang: het mystieke of religieuze minimalisme. Met een ogenschijnlijk eenvoudige samengang van melodie en begeleiding zonder franje, wekt Pärt een sfeer op van bezinning en rust.

Ola GJEILO, (1978) van origine Noorse artiest woont al jaren in Amerika, en het is misschien wel zijn geadopteerde thuisland dat de grootste invloed heeft op zijn karakteristieke klankwereld, vaak omschreven als filmisch en evocatief, met een weelderige, harmonieuze sound. Ola Gjeilo is een van de meest uitgevoerde componisten de koorwereld. Als volleerd

pianist zijn improvisaties op zijn eigen gepubliceerde koorwerken een handelsmerk geworden van zijn samenwerkingen op het podium. Ola groeide op in een eclectisch muzikaal nest van klassiek, jazz, pop en folk. Deze ruime blik verweefde hij in zijn klassieke compositie opleiding. Hij is in het bijzonder geïnspireerd door de improvisatiekunst.

Morten LAURIDSEN (1943) is de zoon van Deense immigranten en groeide op in de staat Oregon. Sinds 1972 is hij hoogleraar compositie aan de University of Southern California. Hij heeft wereldwijd een groot aantal geestelijke composities gecomponeerd voor katholieke (kerk)koren. Zijn werk heeft een sterk mystiek karakter. Naast veel onderscheidingen ontving hij de *National Medal of Arts* uit handen van de Amerikaanse president George. W. Bush.

Kurt BIKKEMBERGS (Hasselt, 1963) staat voor 'Een en al koormuziek'. Hij is een ervaren dirigent en componist met een grote voorliefde voor de hedendaagse koormuziek. Als neoconservatief herkent en aanvaardt hij de verworvenheden en kwaliteiten uit het verleden, zonder de positieve verwezenlijkingen van de huidige generatie uit het oog te verliezen. Evenwel is hij zich bewust van maatschappelijk-economische valkuilen, zoals de onbetrouwbaarheid van de media, maar verliest hij zich hier niet in. Je leven ten dienste stellen van de muziek en van mensen is zijn leidmotief. Bikkembergs werkt graag met jongeren (van geest) die de muziek centraal willen stellen in hun leven en tijdens concerten, om luisteraars schoonheid te laten ervaren. Dit houdt onvermijdelijk zelfstudie, zelfreflectie en zelfontwikkeling in, zowel voor de leiding als voor de uitvoerders.

John TAVENER (1944 - 2013) studeerde piano, orgel, koordirectie en later compositie. In 1968 verkreeg hij voor het eerst bekendheid door zijn compositie *The Whale*, uitgebracht door platenmaatschappij van The Beatles. Zijn vroege werken zijn beïnvloed door de werken van met name Stravinsky. Tavener trad toe tot de Russisch-orthodoxe Kerk en begon dan vooral kerkmuziek te schrijven. *The Lamb*, op een tekst van William Blake, is een bekend een kerstlied. Verder is *Song for Athene* bekend door de uitvoering bij de begrafenis van Lady Diana en werd in de adelstand verheven. Later ging Tavener zich interesseren voor de islam en het boeddhisme. Uit deze periode valt het kolossale werk *The Veil of the Temple* (2002) op, geschreven voor verschillende koren en orkesten en met een uitvoeringsduur van liefst zeven uur. In Taveners relatief sobere muziek ziet men een versmelting van westerse en oosterse muziek. Hierbij valt zowel de invloed van Olivier Messiaen te onderkennen, als verwantschap met Arvo Pärt en de stroming van de minimal music.

Edward ELGAR (1857 - 1934) was een Brits componist wiens werk tot de late Romantiek gerekend wordt. Hij was de grote voorman in het reveil van de Engelse toonkunst rond 1900. Het katholieke element heeft een belangrijke invloed hebben op zijn oeuvre. Elgar was autodidact. Hij arrangeerde muziek voor verschillende ensembles. Zijn bekendste werk is *Land of Hope and Glory* dat uitgevoerd wordt tijdens de Last Night of the Proms.